

टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ, पुणे

संस्कृत विशारद (बी.ए.) – नियमित

परीक्षा : जानेवारी – २०२३

सत्र २ रे

विषय: व्याकरण-२ (19R421)

दिनांक : ०३/०१/२०२३ गुण : ६० वेळ : दु. २.०० ते ४.३०

सूचना : १) उजवीकडील अंक त्या प्रश्नांचे गुण दर्शवितात. २) सर्व प्रश्न अनिवार्य.

- प्र.१. अ) सूत्राणि सोदाहरणं स्पष्टीकुरुत। (कान्यपि चत्वारि) (२०)
- १) यू स्त्र्याख्यौ नदी। २) झलां जशोऽन्ते।
३) साधकतमं करणम्। ४) अपादाने पञ्चमी। ५) व्याङ्परिभ्यो रमः।
- आ) टिप्पणीचतुष्टयं लिखत। (१०)
- १) अनुनासिकम् २) प्रगृह्यम् ३) सम्प्रदानम्
४) उपपद-तृतीया ५) प्रातिपदिकम् ६) अधिकरणम्
- प्र.२. आ) सन्धिं कुरुत अथवा विघटयत। (कान्यपि पञ्च) (०५)
- १) सर्वः+सर्वत्र २) एकस्मिन्+एव ३) वाक्+एका
४) तच्छ्रुत्वा ५) वृक्षच्छाया ६) तद्धितः
- आ) अस् धातोः विधिलिङ्लकारस्य सर्वाणि रूपाणि लिखत। (०५)
- प्र.३. अ) सूचनानुसारमुत्तरत। (कान्यपि पञ्च वाक्यानि) (०५)
- १) महानगरे सर्वाणि भवनानि (बृहत्) रचितानि। (योग्यं रूपं लिखत।)
२) विदूषकण विविधाः हास्यक्रीडाः दर्शयन्ते। (वाच्यपरिवर्तनं कुरुत।)
३) कृ इति धातोः आत्मनेपदस्य लृट्लकारस्य मध्यमपुरुषे बहुवचनं किम्?
४) अस्मिन् वाक्ये सामसिकपदं किम्?
५) मम भवनं (७)----- तले वर्तते। (योग्यं क्रमवाचकं लिखत।)
६) कपी वृक्षे उपविशतः। (योग्यं समानार्थकं लिखत।)
७) भक्ताः दिने (३)--- देवं पूजयन्ति।(योग्यम् आवृत्तिवाचकं लिखत।)
- आ) एकं श्लोकं सान्त्वयमनुवदत। (०५)
- १) नाभिषेको न संस्कारः सिंहस्य क्रियते वने। विक्रमार्जितसत्त्वस्य स्वयमेव मृगेन्द्रता॥
२) अद्यापि दुर्निवारं स्तुतिकन्या वहति कौमारम्। सद्भ्यो न रोचते साऽसन्तोऽप्यस्यै न रोचन्ते॥
- प्र.४. संस्कृतेन पञ्च वाक्यानि अनुवदत। (१०)
- १) त्या घराजवळ मोठे उद्यान होते.
२) शंकराने रावणाला वर देऊन अनुगृहीत केले.
३) कोणीही कधीही खोटे बोलू नये.
४) फार पूर्वी दशरथ नावाचा एक प्रजाहितदक्ष राजा होऊन गेला.
५) महोदय, मी वर्गात येऊ का?
६) जर कोणी त्याला पैसे दिले तर तो आज जेवेल.
७) गोपालने हसताना मित्राला काय विचारले?